

Restaureringsrapport

vedr. orglet i Øster Jølby kirke

Øster Jølby Kirkes orgel er bygget 1854 af orgelbygger Jens Gregersen oprindeligt til Ågerup Kirke ved Holbæk. Orglet har mekanisk sløjfevindlade, mekanisk traktur med strålemekanik, og dispositionen er denne:

Manual (C-c³):

Gedackt 8 Fodstone

Fugara 8 Fod (C-fis fælles med Gedackt 8 Fodstone)

Principal 4 Fod

Flöite 4 Fod (I. Starup 1915)

I 1974 blev orglet flyttet til Øster Jølby Kirke af orgelbygger Gunnar Husted og i 1997 restaureret af samme. Orglet har i orgelhusets underdel indbygget et nyere, velfungerende vindanlæg bestående af en elektrisk blæser med kilebælg.

Orglet er restaureret i orgelbyggeriets værksted i oktober-november 2024.

Rensning og imprægnering mod borebiller

Alle orglets dele er grundet rengjort og i forbindelse med orglets adskillelse er træværk behandlet med imprægneringsvæske (Protox Insekt) mod borebiller.

Spillebord, mekanik

Gammel nodebelysning er fjernet og huller i orgelhus-front lukket. Ny nodelampe er monteret.

Gl. nodebelysning udskiftet til LED lyskilde, i messing armatur.

Huller i tangenter, til styrestifter, er kontrolleret, proppet/boret op efter behov, og forsynet med nye filtforinger. Slagfilt under tangenter er fornyet.

Tangentbelægninger er rensed og poleret med wienerkalk og sprit. Ben-belægningerne har fortsat en ret mørk patina, som ikke lader sig fjerne. Løse belægninger er limet fast. Klaviaturbakker (eg), forkantliste og dækbrædt er pudset og lakeret. Filt på dækbrædt er fornyet.

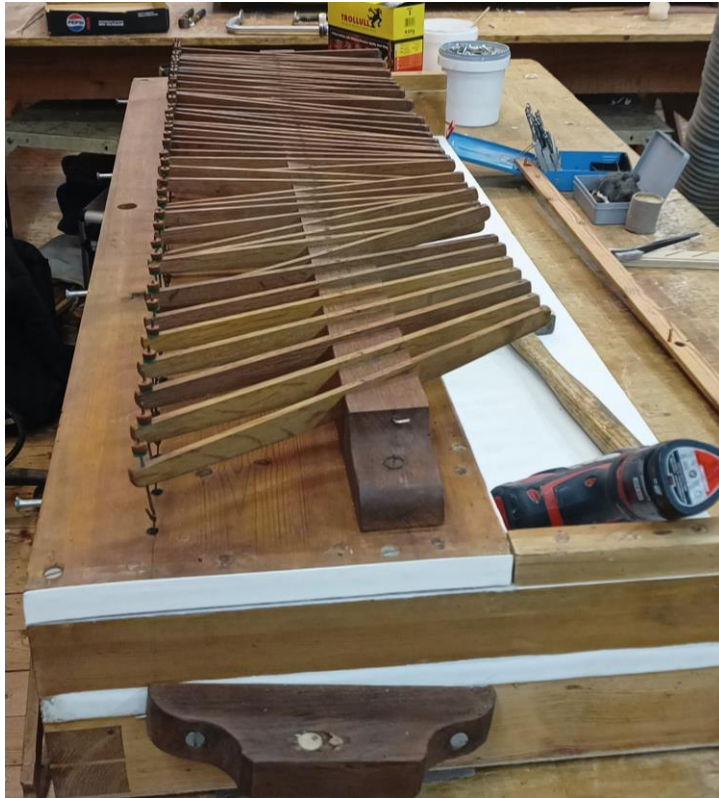

Orglets korte trakturføring, fra tangenterne, der delvis er anlagt med sideværts forsætning ”strålemekanik”, består af træ-dyvel/”stikker”, samt vippe og metaltråd til pulpet. Trakturvipper og bom er adskilt, metal-aksetråd er fornyet med tykkere tråd, med henblik på

at reducere slør i trakturen. Slidte foringer og møtrikker ved vipper er skiftet. Trakturen er justeret. Dækbræt over tangenter udgør tangentstop og samtidig en generel justeringsmulighed i traktur. Dækbrættets skruehuller har oval form, for at muliggøre højdetilpasning.

Registermekanik

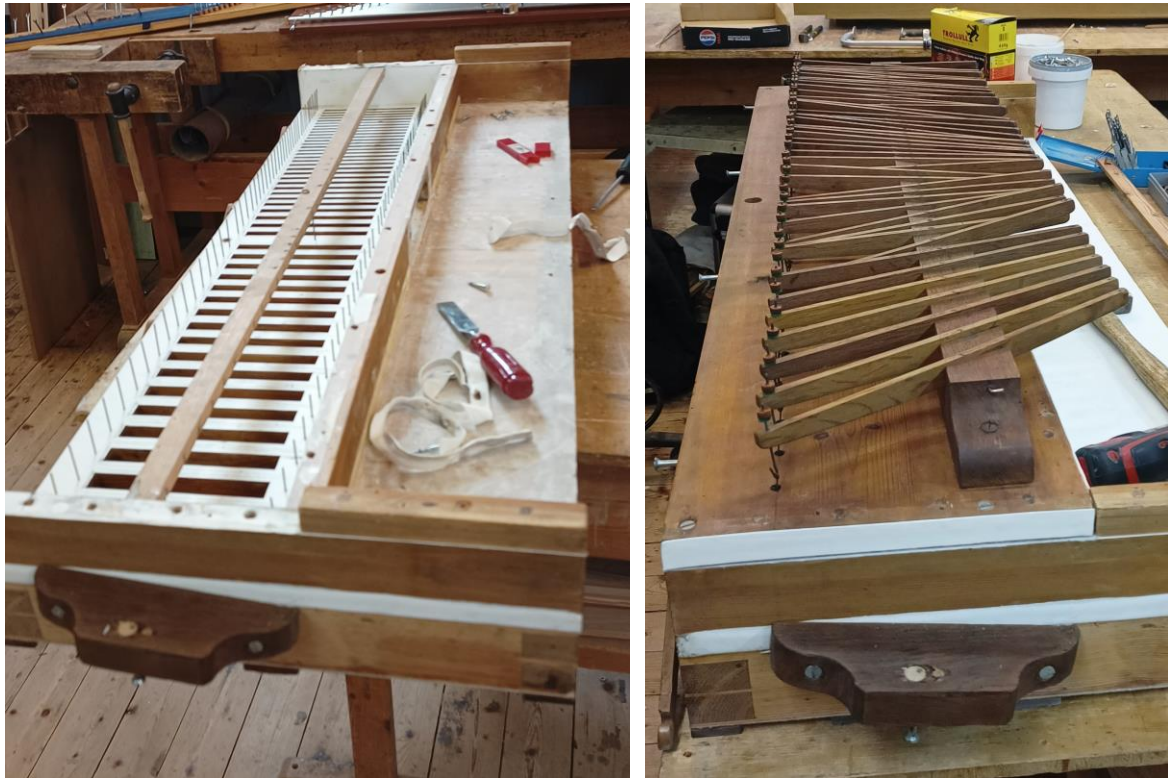
Vindladesløjfer er fæstnet på registerskyder, som er ført igennem orgelhusets front. Øverste skyder er hængslet ved orgelhus bagside. Registratur er gennemgået, delene er pudset, bejdset hhv. lakeret, samt justeret. Registerskydere og gennemføringer i tavle er smurt med grafit.

Registergreb er istandsat med bejdse og lak.

Vindlade

Gammelt skind på vindladens underside er rensat af og belagt med nyt fåreskind. Diverse skindstrimler er fornyet. Ventilbelægninger og -fjedre er kontrolleret, og fjedrenes spænding er justeret – og reduceret ca. 1 cm. Sløjfer og underside stokke er poleret med grafit. Enkelte pibestøttebrætter var meget angrebet af orm, de er fornyet og malet tilsvarende øvrige stokke.

Oxydation belægninger på ventil-styrestifter og pulpetråde er poleret væk.

Vindsystem

Bælgens skindbelægninger er fornyet.

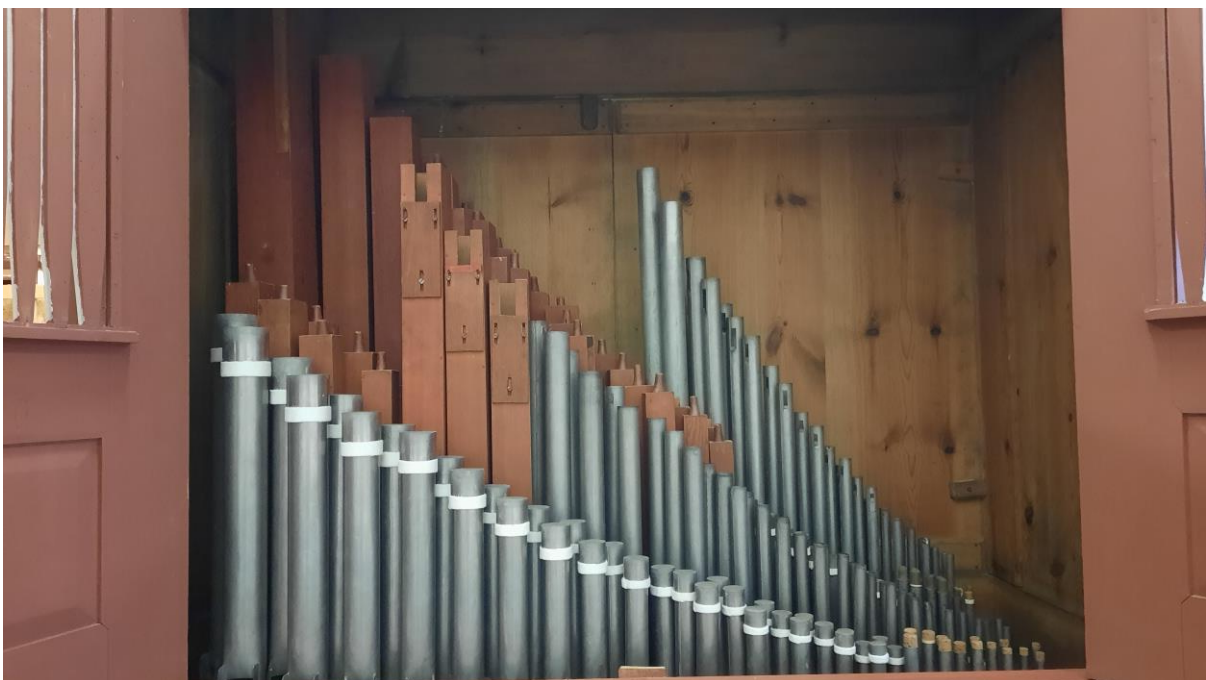
Skindpose på kanal mellem vindlade og bælg er fornyet.

Piber

De dækkede metalpibers filt- og skindpakninger er fornyet. De små, dækkede metalpiber har propper af træ, hhv. kork. Proppernes tæthed er kontrolleret, én knækket korkprop er udskiftet.

Træpiber er eftersat, gamle ormehuller er tætnet med shellak. Forslag er kontrolleret og 13 piber har fået sikret forslag med supplerende skruer. Støpslernes pakninger er kontrolleret og fundet i orden.

Pibeværket er efterintoneret med hensyn til egalisering, justering af ansats og styrke, og piberne stemt, i eksisterende tonehøjde. Vindtryk 75 mm Vs. Tonehøjde $a^1 = 460$ Hz ved 20°C.

Diverse

Der er monteret en ramme beklædt med stof i toppen af orgelhuset, som skal modvirke snavs i orglet. I orgelhus sider – både C og Cis side – er mindre parti af fyldning udskiftet, pga. ormangreb.

Godkendelse af orgelrestaurering, 20.01.2025. Fra venstre: orgelkonsulent Per Rasmus Møller, intonatør Thorben Schlegel, sognepræst Peter Østerby-Jørgensen, kirkeministeriets orgelkonsulent Torben Krebs. Fotograf Daniel S. Christensen, Marcussen & Søn.

Aabenraa, den 21. januar 2025,

Med venlig hilsen,

MARCUSSEN & SØN, Orgelbyggeri A/S

Daniel S. Christensen

Daniel S. Christensen, Direktør